

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва**

**РОЗКРИТТЯ ТЕМИ ЛЮДСЬКИХ ГРІХІВ ЗАСОБАМИ
ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗА МОТИВАМИ ПОЕМИ
ДАНТЕ «БОЖЕСТВЕННА КОМЕДІЯ»**

Кваліфікаційна робота (проект)

Пояснювальна записка

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу
13-431 групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Коваль Лариса Миколаївна

Керівник: доцент Васяк В.А.

Рецензент: голова циклової комісії
«Хореографія» комунального
закладу «Херсонський фаховий
коледж культури і мистецтв»
Кізяков В.М.

Івано-Франківськ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	5
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	5
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	7
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	11
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	11
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту...	11
2.3. Сценографія.....	14
ВИСНОВКИ	16
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	17
ДОДАТКИ	20
Додаток А.....	20
Додаток Б.....	23
Додаток В.....	24

ВСТУП

Актуальність проблеми. «Танець – улюблена метафора світу», так влучно охарактеризувала мистецтво танцю шведська оперна співачка Крістіна Нільсон. І дійсно, хореографічне мистецтво містить у собі безліч можливостей для творчості, художнього та естетичного розвитку. Як метафора «розкриває сутність одного предмета чи явища через особливості іншого», так і танець є чудовим інструментом для передачі та розкриття явищ, подій, почуттів, постатей тощо.

Зараз наша країна переживає дуже важкі часи, за подіями, які розгортаються в Україні стежить весь світ, бо наслідки, до яких призводить невмотивована агресія Російської федерації, стосується не тільки українців. Війна змінила людей, більшість по іншому стали дивитись на життя та цінувати кожен його мить. Поглядаючи на сьогоднішнє, не дивно, що все частіше люди замислюються над праведністю своїх вчинків, над сутністю людини та її гріховністю. Ці поняття завжди турбували людство, до цієї теми звертались філософи, науковці, письменники тощо. Глибоко розкриті ці аспекти у безсмертній поемі Данте «Божественна комедія», яка замислювалась автором задля духовного спасіння людства. Рятуючи людей від ганебного стану і спрямовуючи їх до щастя, Данте проголошував високі ідеали Добра, Любові, Милосердя.

Дослідженням теми сутності людини та людської гріховності займалися безліч філософів (Сократ, І.Кант, Г.Сковорода та ін.) , вона була наскрізною темою барокової літератури (Д.Ростовський, І.Гізель), теми гріховності торкається у своїй творчості Т.Шевченко, І.Котляревський, Данте, відомі художники, такі як І.Босх, також звертались до неї, відомі хореографи не оминули цієї теми (Р.Поклітару «Маенький принц», К.Стюарт «Сім гріхів» та інші)

В нашій роботі ми звернулися до **тематики** «Розкриття теми людських гріхів засобами хореографічного мистецтва за мотивами поеми Данте «Божественна комедія»» оскільки тема гріховності людини є вічною та невичерпною. Обрана тема здалась нам актуальною, особливо в теперішній час, коли поняття «гріх» стало дещо розмитим та вже не здається чимось страшним, коли гріхи стають причиною війни, розрухи, загибелі... Часи спливають, все змінюється, а людина, своєю сутністю – залишається незмінною, їй притаманні ті ж самі гріхи, які були визначені у VI столітті Папою Григорієм Великим, і з роками вони та наше ставлення до них лише піддаються метаморфозам.

Мета. Дослідження тематики людських гріхів за мотивами поеми Данте «Божественна комедія» в хореографічному мистецтві. Створити власну хореографічну інтерпретацію обраної теми.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- обґрунтувати історико-мистецькі засади хореографічної композиції, проаналізувавши теоретичний матеріал з даної теми;
- визначити ідейно-тематичну основу хореографічної композиції, спираючись на ідейно-тематичну основу обраного літературного твору;
- описати композиційно-архітектонічну побудову хореографічного твору;
- розробити графічну таблицю хореографічної композиції;
- описати рухи та комбінації;
- Оригінально оформити сцену та зробити ескізи костюмів.

Об'єкт дослідження. Тематика людських гріхів в світовій літературі та хореографічному мистецтві.

Предмет дослідження. Впровадження тематики людських гріхів засобами хореографічного мистецтва за мотивами поеми Данте «Божественна комедія».

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.

Кожна людина може зробити грішні вчинки, бо людське життя сповнене переживань, труднощів, люди стикаються з різними емоціями, вони радіють і сумують, підіймаються до висот Олімпу і падають на саме дно, і не всім вдається перебороти себе та не вчинити грішне діяння, лиш одиниці можуть пригальмувати і подумати, озирнутись на себе критичним поглядом та докласти зусиль, щоб стати краще і чистіше. Тема людської гріховності, яскраво описана в безсмертному, монументальному творі Данте «Божествена комедія», протягом багатьох століть хвилює людський розум, оскільки зачіпає найглибші та найпотаємніші думки, страхи, мрії і надії. Данте Аліг'єрі видатний італійський поет, філософ, він по праву вважається «батьком італійської літератури». Він народився у Флоренції і вражав своїх сучасників незвичайною освіченістю. Творчість Данте літератора – різноманітна та багатогранна, він написав безліч цікавих творів, які впізнають і дуже люблять найвимогливіші читачі. Але ні в кого не викликає сумніву те, що поема «Божественна комедія» справляє найбільше враження і вирізняється серед інших, написаних в той час поем, неймовірним, фантастичним і одночасно містичним сюжетом, високоякісним художнім виконанням. Розповідаючи про зовнішні події, автор робить ліричні та філософські роздуми християнського бачення, які органічно вплітаються у сюжет і продовжують лінію античної літератури. Свою поему Данте писав протягом чотирнадцяти років, розпочавши у 1290 році, він переробив її у

1313 році, а завершив у 1321 році. Спочатку твір називався «Комедія», бо за уставленими середньовічними канонами таку назву мали твори з сумним початком та щасливим фіналом. Пізніше, біограф Данте - Джовані Бокачо, додав слово «Божественна» на позначку високої оцінки твору, також це означало, що «твір про Бога та його оточення». У 1555р у Венеції світ побачило перше друковане видання поеми. Данте адресував свій твір широкому загалу читачів, але більшість на той час не знали латини, тому мовою твору є, рідний авторові, тосканський діалект. Його «Божественна комедія» вважається шедевром не лише італійської, а й світової літератури, а також докладно описує епоху середньовіччя. «Врятувати людей від ганебного стану і провести їх до щастя», - так казав Данте, коли, задля духовного спасіння людства і усього світу, писав свій твір. Він вірив, що змінити життя суспільства можуть високі ідеали Добра, Любові, Милосердя, Розуму і проголошував їх у поемі. Навряд чи можна знайти інший твір, який би мав такий сильний вплив на погляди людства та відіграв би значну роль в житті людей різних епох, та який би так часто відтворювався в інших видах мистецтв [25].

Не стоїть осторонь і хореографічне мистецтво, яке часто черпає натхнення з літературних творів. Відомо багато хореографічних інтерпретацій поеми. За сюжетом з П'ятої пісні «Пекла» балетмейстером М.М.Фокіним у 1915 році було поставлено невеликі балети на музику Чайковського «Франческа да Раміні». Історія розповідає про кохання одруженої жінки Франчески до Паоло, молодшого брата чоловіка. Чоловік Франчески Джото стежив за коханцями і в слушний момент вбив обох. У Пеклі душі коханців знаходяться разом, спокутуючи гріхи [21].

У 2021 році в Національній опері України відбулась прем'єра українсько-італійського балету за мотивами творів Данте «Нове життя та «Божественна комедія», сумісна постановка Ярослава Іваненко, Олексія Баклана, Давіде Брокколі, Лівіо Савіні, Станіслава Петровського, Анни Іпат'євої. Постановка створена завдяки співпраці Національної опери

України, посольства Італії й Італійського інституту культури. В балеті розповідається, як зустрілися юні Данте і Беатріче, про їхнє навчання, дорослішання, про нову зустріч через дев'ять років, та раптову і трагічну загибель Беатріче. Убитий горем Данте спускається у Пекло, щоб знайти і врятувати кохану [14].

У 2021р. Великобританія представила РОН балет: Проект Данте, сумісна постановка Уейна Мак.Грегора, Томаса Адеса, Тасіти Дін, Люсі Картер та Узми Хамід. Це епічна розповідь про подорож потойбічним світом, жахи Пекла та страждання проклятих грішників, поетична містика подорожніх у Чистилищі та сяючі райські сади і незліченні світлі фігури [26].

Оскільки метою нашого проекту є дослідження тематики людських гріхів за мотивами поеми Данте «Божественна комедія» в хореографічному мистецтві, та створення власної хореографічної композиції на обрану тему, ми докладно дослідили теоретичний матеріал, проглянули відеозаписи відомих балетів, відзначили особливості втілення теми засобами хореографічного мистецтва, розглянули лексичний матеріал постановок та, спираючись на вивченим матеріал, перейшли до створення власної хореографічної постановки.

1.2. Ідейно-тематична основа хореографічної композиції

Тема. Уявна мандрівка душі у потойбічний світ, світ гріхів та покарання.

Ідея. Зцілення душі людини та усього живого.

Надзавдання. Звільнення від гріха, спасіння душі, її очищення є шляхом до щастя.

Наскрізна дія – уявні мандри душі Данте до коханої, боротьба з гріхами і, як винагорода – сходинки Раю.

Конфлікт. Життя і смерть, потойбічне та реальне, боротьба за ідеал.

Видова спрямованість (вид хореографії). Демі-класика.

Танцювальна форма. Хореографічна композиція.

Танцювальний жанр. Лірико-епічний.

Лібрето. Що може бути страшнішим за смерть коханої людини? Втративши своє кохання, убитий горем Данте, у пошуках нареченої, спускається до Пекла. Перед ним постає жахлива картина, він бачить страждання грішників, які спокутують свої земні провини. Вмить вони зникають, а шокований побаченим Данте не може зрушити з місця, його наче переслідують дикі погляди тих страшних людей.

А тим часом, приваблені новою, чистою душею, гріхи один за одним виникають перед героєм, розкриваючи свою сутність, і намагаючись спокусити його та заманити в глиб Пекла. Об'єднавшись, гріхи захоплюють душу в свої пастки. Та їх спроби марні. Чистота думок, невинність, жага подолання гріховності, відкриває герою шлях до Раю, куди він і прямує, сходинок з сходиною, на зустріч з коханою.

Далі в роботі надається **характеристика хореографічних образів.**

На сторінці dovidka.biz.ua герой Данте описується як «...особистість сильна і мудра, яка, незважаючи на внутрішні суперечності і вагання, мужньо іде за Вергілієм, бо має на меті благородні цілі».

Вергілій – Римський поет, «...ідеал громадянських чеснот і людських якостей, провісник християнства, уособлення Божественної мудрості, що виведе людство до світла» [15].

Наше бачення особистих рис та характеристики героїв співпадає з викладеним матеріалом. Тож ми взяли його за основу.

Сім гріхів. Гордість – в усьому вважає себе найкращою, наймудрішою та най-най... Їй бракує самокритики, натомість

перебільшене самозвеличення. Цей гріх створює темряву навколо себе, породжує бажання влади.

Жадібність – прагне мати будь що, навіть непотрібне, за будь яку ціну та не розмірковуючи. Вона існує тим. О намагається мати все більше і більше, втрачаючи волю.

Заздрість – постійно роздратована, вона сумує, коли бачить чиесь щастя, або здобутки та тішиться, коли комусь погано. Вона знищує любов до ближнього та пошану до оточуючих.

Гнів - не пробачає, живе бажанням помсти. Люто ненавидить кривдників і в кінці кінців усе людство стає перед ним винним.

Розпуста – приваблива особа. Говорить солодкі речі та одурманює розум. Безвідповідальна, дарує свої чесноти, що як наркотик затягують людей у світ псевдосвободи.

Гріх обжерливості – живе, аби їсти, пити, та отримувати інші задоволення, які не стосуються їжі (алкоголь, наркотики). Це робить людину, що потрапила в його пастку, залежною. Змушуючи психічно та фізично деградувати.

Лінь – постійно знаходиться в подавленому стані, втратила бажання до будь якої діяльності, затягує людей в свої тенета, підштовхуючи до самогубства [17].

В методичних рекомендаціях провідного концертмейстера кафедри хореографічного мистецтва факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету Кравченко І.А. зазначається важливість **аналізу музичного супроводу**. Він полягає в розкритті сутності музичного і хореографічного твору, їх внутрішнього та зовнішнього зв'язку, а також в усвідомленні взаємозв'язку музичного супроводу з рухами.

Музичне та хореографічне мистецтво невід'ємно пов'язані між собою, оскільки музика є важливим компонентом хореографії, вона надає танцю ритмічної основи, змісту, створює емоції, визначає характер та

розвиток танцю. Правильне сприйняття та якісне усвідомлення мелодійності, гармонійності, поліфонічності, конструктивності та динаміки музики, викликає танцювальну дію, організовану в часі і просторі.

Створюючи змістовну основу танцю, музика надає розвиток емоційному стану образів, спираючись на яку, балетмейстер створює пластичну характеристику дійових осіб та подій [22]. Для нашої хореографічної композиції ми обрали музичний твір музиканта Сергія Хлань Пекло Данте. Автор музики працює в жанрах: готичний рок, сучасна класика/ модерн, індастріал, фолк, нью-ейдж, симфо-рок, пише саундтреки до ігор та фільмів. Музична композиція Пекло Данте написана в жанрі готичний рок.

Лад. Мінорний

Форма. Вільна.

Розмір. 4/4

Темп. Середній

Загальна кількість тактів. 76 такти.

На початку мелодії звучать синтетичні духові інструменти в низькому регістрі на фоні басу-остінато, до них додаються фортепіанні синкопи, синтетичний хор, орган та ударні. З розвитком музична тема декілька разів переходить від органу до фортепіано. Посередині музична фактура стає менш насиченою. Виключаються ударні, на фоні педалі синтетичного хору звучать струнні та фортепіано до них додається бас-остінато. В кульмінації на фоні фортепіанних фігурацій з'являються різкі дисонанси. У фіналі настає провітління, темп уповільнюється, звучать дзвони, синтетичні хор, орган та духові. Заключний акорд звучить в мажорі.

РОЗДІЛ 2.

ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

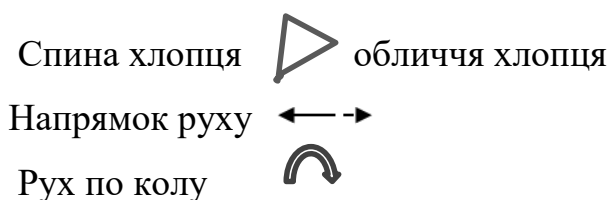
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

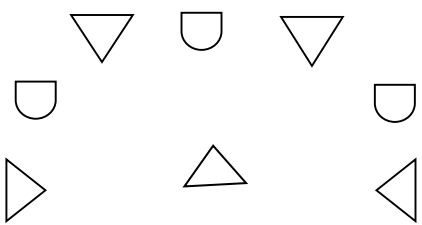
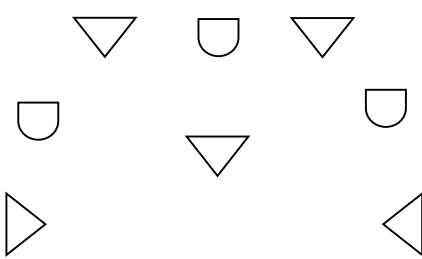
Назва частини	Зміст
Експозиція	Серед суцільної темряви навкруги, яка неначе стискає, і не дає дихати знаходиться головний герой, який, шукаючи наречену, потрапив до Пекла .
Зав'язка	На мить перед очима шокованого героя виникають обличчя грішників, що спокутують свої земні діяння. Обличчя зникають, але їх дикі погляди переслідують героя. Він заціпенів.
Розвиток дії	Один за одним гріхи розкривають свою сутність та намагаються захопити героя у свої пастки, зтягуючи до Пекла.
Кульмінація	Об'єднавшись, гріхи оточили героя, та їх зусилля марні. Його безгрішна душа та чисті і благородні наміри мов оберігають його на шляху.
Розв'язка	Подолавши всі кола Пекла, герой сходитка за сходиткою підіймається до Раю на зустріч з коханою

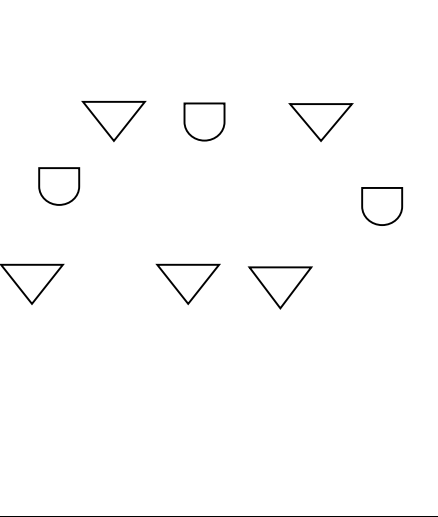
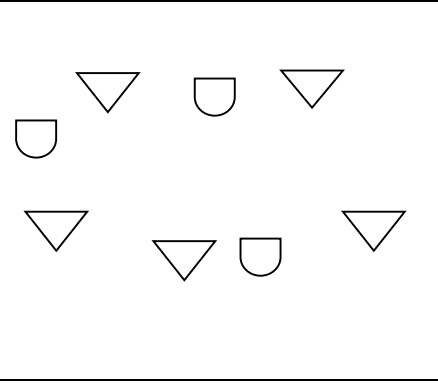
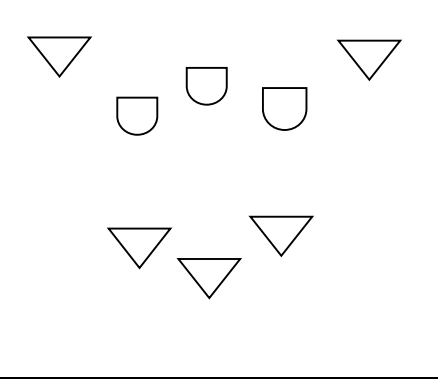
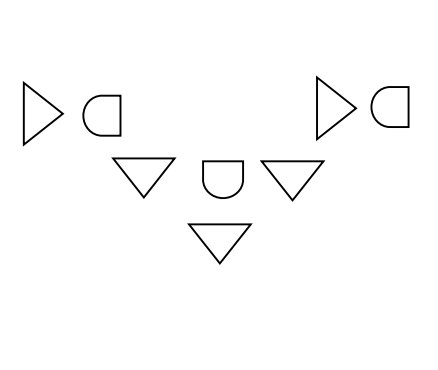
2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

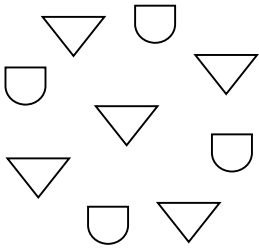
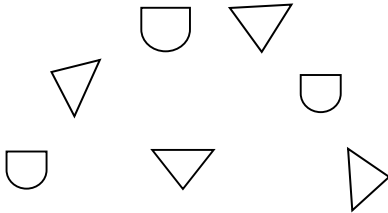

Графічна фіксація постановки оформлюється у вигляді таблиці, з використанням загальноприйнятих умовних позначок та скорочень.

Спина дівчини -D- обличчя дівчини

Архітектоніка	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		1-8 т.	Номер починається з точки. По центру сцени, спиною до глядача стоїть головний герой, висвітлений світлом прожектора.
		9-12 т.	На мить обличчя виконавців, що уособлюють гріхи освітлюється світлом ліхтариків, які вони тримають в руках. Герой лякається, закриває обличчя руками, розгортається обличчям до глядача.
		13-20 т.	Герой, залишаючись в центрі виконує комбінацію.

Розвиток дії		21-27	Гріхи по черзі починають взаємодіяти з геросм, виконуючи комбінації. В цей час всі інші виконують загальну комбінацію.
		28-40	Рухаючись змінюють малюнок, виконують комбінації
Розвиток дії		41-42	Переміщуються, виконують комбінації
		43-54	Виконують комбінації.

Культурна діяльність		55-63	Герой в центрі кола виконує комбінацію. Всі виконують загальну комбінацію, рухаючись по колу
		64-69	Коло розривається на півколо, виконавці, що уособлюють гріхи падають та розповзаються в різні боки, в напрямку куліс.
		70-76	Герой просувається вперед в напрямку променю, що символізує сходинки до Раю.

2.3. Сценографія

Сценографія. Пекло завжди асоціюється з темрявою і пекельним вогнем. Тож оформлення сценічного простору виконано наступним чином. Завіси кольору бордо підкреслюють драматизм подій. Зверху спускаються ланцюги, що символізують прикутість грішників до Пекла.

Основне навантаження несе на собі **освітлення**. В експозиції сценічний простір занурений у темряву, прожектором висвітлюється лише головний герой, що знаходиться по середині. В цей час навколо нього знаходяться актори, що уособлюють в собі гріхи. Вони одягнені у чорні плащі з капюшоном, їх не видно. За нашим задумом, в зав'язці, герой на мить бачить обличчя грішників, що шокують його своїми дикими поглядами. Цього ефекту ми досягли завдяки ліхтарям, які актори тримають в руках та в необхідний момент спрямовують його світло собі на обличчя. З розвитком дії центр сцени стає більш освітленим, але бічні куліси та задник затемнені. Саме з темряви з'являються гріхи та розкриваючи свою сутність взаємодіють з героєм. Кульмінацією є удавана перемога гріхів. Сценічний простір спалахує ніби Пекельним полум'ям, цей ефект досягається світлом різнокольорових прожекторів теплих відтінків (червоний, жовтий, оранжевий). Коли герой, ніби то потрапляє у пастку, світло згасає, вмикаються мерехтливі прожектори. В їхньому сяйві то виникають то зникають сцени боротьби героя з гріхами. Потім, на мить, спалахує яскраве світло (герой перемагає гріхи), і знову згасає. Поступово сценічний простір освітлюється прожектором, спрямованим на героя. Світло все наростає, символізуючи шлях до Раю.

Ескізи костюмів. Головний герой одягнений в білу сорочку з глибоким вирізом та широкими рукавами, і чорні брюки вільного крою. Взуття – танцювальні джазовки чорного кольору. Зачіска вільна.

Герої, що уособлюють гріхи, одягнені в чорні трико та чорні футболки. Зверху надіті чорні довгі плащі з капюшоном. Взуття – танцювальні джазовки чорного кольору. Зачіски: у дівчат- волосся зібране на потилиці у тугий вузол, у хлопців – вільна.

ВИСНОВКИ

Висвітлення проблеми людської гріховності знайшло своє відображення не тільки в живописі, музиці, літературі, а й у хореографічному мистецтві. Надихнуті безсмертною поемою Данте «Божественна комедія», балетмейстери різних часів, створювали хореографічні твори, в яких відбивалось їх бачення зазначеної проблеми. Цікавість до «Божественної комедії» Данте не зникає і тепер, тож ми вирішили обрати цей твір для розкриття теми людської гріховності. Таким чином, обравши тему кваліфікаційної роботи, ми підібрали теоретичний матеріал, проаналізували його та зробили обґрунтування засад хореографічної композиції з історико-мистецької точки зору. Далі перейшли до етапу створення власної хореографічної композиції. Ми написали лібрето, зробили ідейно тематичний аналіз, надали змістовну образну характеристику персонажам. Цей етап роботи є важливим і його виконання дозволяє виконавцям зрозуміти ідею постановки, її сутність та проблематику, краще вжитися у відведений їм хореографічний образ.

Музика є невід'ємною частиною хореографічної композиції, вдало підібраний музичний супровід, підкреслює красу та виразність твору. Аналіз обраної нами музичної композиції дозволив визначити, особливості використаних композитором музичних прийомів, які дозволяють краще розкрити основну ідею.

Далі нами була визначена композиція твору (виділено експозицію, зав'язку, розвиток дії, кульмінацію та розв'язку). Відповідно до композиції ми описали лексику танцю, та графічно її зафіксували, спеціально призначеними для цього позначками та скороченнями. Візуалізуючи сценічне втілення твору, ми розробили сценографію, що включає оформлення сцени, світлову партитуру та ескізи костюмів.

Власно, сценічне втілення оригінальної хореографічної композиції стало останнім етапом роботи над проектом. Мету досягнуто.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів.: Край, 2003. 160 с.
- 2 Колесниченко Ю.В. Инструменты хореографа. Терминология хореографии. К.: Кафедра, 2012. 660 с.
- 3 Кривохижа А. Гармонія танцю. Методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень пед. університетів. Кіровоград, 2003. 99с.
- 4 Медушевский В. В. Музыкальное произведение и его культурногенетическая основа. Музыкальное произведение: сущность, аспекты анализа. Киев: Музична Україна, 1988. С. 5 – 18.
- 5 Морозовська Т. Діалог як механізм танцювальної творчості. Мистецтво і освіта., 2000. №3. С. 19-21
- 6 Побережна Г., Щериця Т. Загальна теорія музики. Підручник. К.: Вища школа, 2004. 303с.
- 7 Шариков Д. Мистецтвознавча наука хореографія як феномен художньої культури. Історія та художня практика хореографічної культури. К., 2013.
- 8 Шариков Д. Мистецтвознавча наука хореографія як феномен художньої культури. Філософія балету та онтологія танцю. К., 2013.
- 9 Шариков Д. Класифікація сучасної хореографії. Напрями. Стилi. Види. К., 2008.
- 10 Шиліна О.О. Термінологічний словник. Херсон: Видавництво ХДУ, 2007.
- 11 Шип С. Музична форма від звуку до стилю. К., 1998. – 367 с.
- 12 Якуб'як Я. Аналіз музичних творів: музичні форми. Тернопіль: СМП «Астон», 1999.
- 13 Александр Почеснев. Танец модерн. URL: <https://totemdancegroup.com.ua/ru/tanec-modern/>

- 14 Аналіз поеми Божественна комедія Данте Аліг'єрі. URL: <https://moyaosvita.com.ua/literatura/analiz-poemi-bozhestvenna-komediya-dante/>
- 15 Балет Данте. URL: https://projects.weekend.today/balet_dante
- 16 Божественна комедія. Характеристика героїв. URL: <https://dovidka.biz.ua/bozhestvenna-komediya-harakteristika-geroyiv>
- 17 Волошина Л. Взаємовплив музики і хореографії в історичному контексті. Вісник Львівського університету. Серія : Мистецтвознавство. Львів, 2012. Вип. 11. С. 237–243. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Mistec_2012_11_27
- 18 Гріховність. URL: <https://credo.pro/2009/03/451>
- 19 Данте Аліг'єрі. Біографія скорочено. URL: <https://dovidka.biz.ua/dante-alig-yeri-biografiya-skorocheno/>
- 20 Данте Аліг'єрі. Божественна комедія. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=347>
- 21 Ємельянова О. Взаємодія музики та хореографії у балетмейстерській творчості. Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти : матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (Бердянськ, 2017). Бердянськ, 2017. URL: <https://bdpu.org.ua/wpcontent/uploads/2019/02/.pdf>
- 22 Загальна енциклопедія Вікіпедія. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
- 23 Кравченко І.А. Основи музичного аналізу в роботі хореографа. Методичні рекомендації. URL: <https://ua-referat.com/uploaded/ministerstvo-osviti-i-nauki-ukrayini-hersonsekij-derjavnij-uni-v2/index1.html>
- 24 Никорович І.Ю., Кіптілова Н.В., Бугрин Ю.З. Львівський національний університет імені Івана Франка. Особливості роботи з музичним матеріалом в постановочній діяльності студентів-хореографів. URL:

<https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/download/2484/2469>

/

- 25 Терешенко Н.В. Історія та методика бального танцю: навч.-метод. посібн. для студентів напрямку підготовки (спеціальності)«Хореографія» вищих навчальних закладів. Херсон: МПП «Издательство «ІТ, 2015. 220с.
- 26 Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/442467.pdf
- 27 Цікаві факти з життя Данте Аліг'єрі. URL: <https://www.5.ua/kultura/vyhnannia-nerozdilene-kokhannia-ta-mistyka-bozhestvennoi-komedii-tsikavi-fakty-z-zhyttia-dante-alihieri-199177.html#:~:text=>
- 28 РОН балет Проект Данте. URL: https://dzen.ru/a/YFnmwuW9_HZqd08E

ДОДАТКИ

Додаток А

Комбінація 1

У парах три звичайних кроки з правої ноги у діагональ водночас згинання корпусу, останній крок у *demi plié*

Те ж саме робимо і з лівої ноги, після *demi plié* відкривання правої ноги через не виворітне *passé* на 90 градусів з скороченою стопою та вихід у коліно на правій нозі, тулуб у зігнутому положенні.

Після положення у коліно, підйом на ліву ногу та два кроки назад. Зафіксувати положення на двох ногах, хлопці руки за спиною, дівчата права рука на плечі у хлопця, а ліва на руці у партнера.

Комбінація 2

Два припадання на ліву ногу, *sissonne ferme* в *epaulement efface*, два звичайних кроки та відкривання лівої ноги через *passé* вище 90 градусів на *plié*, стрибок *pasdebasque*, руки через підготовче положення віднімаються у 3 позицію та при приземленні закриваються за спину.

Два припадання на праву ногу, стрибок на правій нозі, ліва у положенні *passé* один оберт при стрибку. Руки: права у 3 позиції, ліва у 2 позиції.

Комбінація 3

Довгий крок з правої ноги у діагональ, ліва нога підтягується повільно по підлозі до правої (руки: ліва у 3 позицію, права у підготовчій). Те ж саме виконуємо з лівої ноги. Крок з правої ноги, *grand batment* зі стрибком та перегином тулуба назад (руки: у 2 позиції).

Комбінація 4

Відкрити праву ногу вперед, положення *pointe*, на опорній лівій нозі перегин тулуба назад та повернення у рівне положення (руки: через 2 позицію закриваються у 3 позицію та повертаються у 2 позицію). Перехід на праву ногу, ліва у положенні *pointe* назад. Перехід на ліву ногу,

кладаємо її на підлогу та сідаємо на неї, права витягнута вперед. Виконуємо перегин тулубу до робочої ноги з руками у 3 позицію, через round закриваємо праву ногу під себе та піднімаємося на дві ноги через 3 pourdebrass. Усі звичайним бігом з пів кола зміщуються у дві лінії. 2 позиція ніг, вихід на пів пальці з руками у 3 позиції, grandplié по 2 позиції залишаючись на пів пальцях руки закриваються навхрест перед собою. Поворот soutenu за правою ногою, руки у 3 позиції. Перегини тулубу в право та ліво 4 рази з руками у 3 позиції.

Комбінація 5.

Комбінація у лініях з переміщеннями.

Стрибок на правій нозі, ліва до сторони у рівному положенні, а права на passé (руки: ліва у 2 позиції, права у 3 позиції). Два кроки вперед та виконання того ж самого стрибка, тільки в оберті з нахиленим корпусом до рівної ноги, руки тримаються за ногу. Grand battment лівою ногою вище 90 градусів з перегином тулубу назад, руки в 2 позиції. Поворот soutenu за правою ногою та виконання releve 4 рази по 2 позиції. Повтор комбінації з лівої ноги та з просуванням вперед.

Комбінація 6.

Чотири звичайних кроки у діагональ закінчити у demi plié по другій позиції. Pas soubresaut, grandbattment правою ногою на 180 градусів з опорною ногою на demiplié, права рука з кинджалом вперед, два кроки та sissoneferme з руками у 3 позиції. Повторити комбінацію ще один раз, поворот soutenu та закінчити випадом на ліву ногу. Jeteentrelace, pasballate з правої та лівої ноги. Sissoneouverte на 90 градусів.

Комбінація 7

Вхід у партер на лівій нозі з обертом на підлозі руки за головою, стрибок на правій нозі, ліва нога робить grandround на 90 градусів, руки у 3 позиції.

Стрибок з обертом на лівій нозі, права на passé. Падіння на праву ногу вниз з руками через 3 позицію.

Всі роблять стрибок у діагональному положенні з приземленням на дві ноги, права на *demiplié*, ліва рівна (руки у 3 позиції). Такий самий стрибок, тільки зі зміною ракурсів з лівої та правої ноги у парах 8 тактів. Бідуїнський в парах, імпровізована битва 4 такти в діагональному положенні.

Комбінація 8

Tourchine у парах зі зміною ліній, руки у 3 позиції. *Renverse* з правої ноги та лівої, біг у парах на *demiplié* з руками за спиною. *Sissoneferme* зі зміною у парах. Стрибок на правій нозі у перед, ліва в положенні *attitude* (руки: права у 3 позиції, ліва у підготовчому). Те ж саме виконуємо з лівої ноги та закінчуємо поворотом *soutenu*.

Додаток Б

Додаток В